

Najlepša dota

Káko doto je prinesla Sava,
káko doto je prinesla Marku,
da jo ceni bolj ko v oku zrklo,
da jo ljubi kakor lastno dušo,
da ponaša z njo se po soseski?
Al' prinesla mu je knežjo krono,
knežjo krono in kraljevo žezlo,
benečanskih zlatov, dragih kamnov,
in korál in biserov leskečih?
Ali belih grádov na pokraj'ni,
belih gradov in gosposkih vrtov? —
Ni prinesla Marku krone knežje,
krone knežje in kraljevih žezel,

ne beneških zlatov, dragih kamnov,
ne koral in biserov leskečih
in ne belih grádov na pokraj'ni,
belih grádov in gosposkih vrtov:
Sava lepšo je prinesla doto,
lepšo, vse bolj dragoceno doto:
Dvoje zvezd iz néba — mile ôči,
rujno zarjo — ljubeznivo lice,
tiho luno — sladki mir domači,
žarko sonce — verno udano síce.

Blagor ji, ki tako doto íma!
Molj ne zgrudi, tat je ne ukrade.

Sanje nemilosrčnega kneza

Noč je strašna, piš in vihra tuli,
strešja ziblje zide stresa;
po dobnavah stare hraste puli
in oblake stega na nebesa. —
Knez leži na pernatí blazini,
sanj prikazen mu počitek ropá,
pot mrtvaški po obrazu stopa,
glas trobente poje na višini:

»Čas je stekel, ura je odbila,
zvagál sem po pravdi tvoja dela;
lej, škodela z grehi se nagnila,
z zadužbino kvišku je zletela.
Knezoval si kruto čez naróde,
gnezdil ti je v srcu gad napuha,
lačni reví nisi lomil kruha,
žejni nisi dal kozarca vode.

Ti v škrlatu, nago ljudstvo tvoje
je v krvavem jarmu pot potilo,
svoje noge, trudne roke svoje
je do bele kosti ožulilo.
Komu ude si oblačil nage?
Komu celil žulje si skeleče?
Koga rešil si iz temne ječe?
Komu brisal iz očesa srage?

Tvoja hiša — dvor pohujševanja —
potnika ni nikdar prenočila;
tvoja zemlja — jama žalovanja —
je v nebesa zoper tebe vpila.
Lej, bolniki so zdih'vali bridko,
gluha tvoja so ušesa bila;
tužni ljud so spone tolažile,
in pravični biči plačevali.

Čez mrličé z grešniki si stopal,
z golim mečem trdil si pravico;
koga si iz milosti pokopal?
Komu stegnil si v pomoč desnico?
Razžaljenje sodil si krvavo,
dvomb jezéro polnil si viharno,
luč resnice si gasil nemarno,
med zločinci dvigál grešno glavo.

Spričaj, kaj si storil ti za žive,
kaj za mrtvih bratov zadužbino?
Lej, na vagi tvoje sodbe krive,
kak škodela pada v večno t'mino!
Rod zločinov slul ne bo na veke,
s korenino vred ga bom iztrebil,
v večno noč med jok in stok telebil —
proč od mene, v tok žveplene reke!